EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 237/2023 privind integrarea hidrogenului din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon în sectoarele industriei și transporturilor, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 163/2022 pentru completarea cadrului legal de promovare a utilizării energiei din surse regenerabile, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Secțiunea 1. Titlul proiectului de act normativ

pentru modificarea și completarea Legii nr. 237/2023 privind integrarea hidrogenului din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon în sectoarele industriei și transporturilor, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 163/2022 pentru completarea cadrului legal de promovare a utilizării energiei din surse regenerabile, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Secțiunea a 2-a. Motivul emiterii actului normativ

2.1. Descrierea situației actuale

Legea nr. 237/2023 privind integrarea hidrogenului din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon în sectoarele industriei și transporturilor necesită revizuirea și completarea cadrului normativ pentru asigurarea unei implementări coerente și eficiente a obligațiilor privind utilizarea combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică în sectoarele transporturilor și industriei, în conformitate cu evoluțiile recente ale legislației Uniunii Europene și cu cadrul național instituit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 163/2022, aprobată prin Legea nr. 110/2026.

Calendarul cotelor intermediare

Legea nr. 237/2023 stabilește cote intermediare începând cu anul 2026, deși cadrul normativ și instituțional necesar aplicării obligațiilor nu este încă pe deplin operațional. În lipsa normelor de aplicare, a mecanismelor de certificare și a interoperabilității cu sistemele Uniunii Europene, operatorii economici nu pot demonstra conformitatea în condiții obiective.

Domeniul transporturilor

Legea utilizează o definiție largă a sectorului transporturilor, fără a corela domeniul de aplicare cu metodologia de calcul prevăzută de OUG nr. 163/2022 și de Directiva (UE) 2018/2001. Proiectul clarifică domeniul de aplicare și regulile de includere a cantităților de combustibili și energie în calculul obligațiilor.

Metodologia de calcul

Reglementarea actuală nu preia în mod expres metodologia de calcul și multiplicatorii prevăzuți de Directiva (UE) 2018/2001 și de OUG nr. 163/2022, ceea ce poate conduce la interpretări neunitare și la necorelarea cu obligațiile europene.

Certificarea hidrogenului cu emisii scăzute de carbon

Reglementarea în vigoare este construită pe sistemul național al certificatelor de furnizare emise de ANRE, fără integrarea noului sistem european de certificare instituit prin Directiva (UE) 2024/1788. Totodată, legea instituie cote obligatorii inclusiv pentru hidrogenul cu emisii scăzute de carbon, deși Directiva (UE) 2023/2413 nu impune statelor membre ținte obligatorii pentru această categorie, regimul său urmând a fi reglementat în cadrul transpunerii Directivei (UE) 2024/1788.

Regimul sancționator

Regimul sancționator actual stabilește doar principiile de calcul al amenzilor, urmând ca valoarea acestora să fie aprobată ulterior prin hotărâre a Guvernului, fără criterii detaliate de individualizare sau plafoane maxime. Proiectul de lege introduce un regim contravențional complet, care cuprinde criterii de proporționalitate, plafoane maxime și un mecanism de actualizare periodică, asigurând o aplicare predictibilă și unitară a sancțiunilor.

Soluția propusă urmărește securitatea juridică și aplicarea efectivă, fără a extinde intervenția asupra unor mecanisme economice care nu sunt necesare pentru obiectul principal. Pentru OUG nr. 163/2022 sunt propuse numai modificările strict necesare pentru a face coerent regimul garanțiilor de origine cu Legea nr. 237/2023 și cu art. 19 din Directiva (UE) 2018/2001, în forma consolidată.

2.2. Schimbări preconizate

Proiectul de lege urmărește actualizarea și completarea cadrului normativ privind integrarea hidrogenului din surse regenerabile în sectoarele transporturilor și industriei, în vederea asigurării unei implementări coerente a obligațiilor prevăzute de legislația națională și a Uniunii Europene, precum și a dezvoltării unui cadru funcțional pentru producerea, utilizarea și monitorizarea hidrogenului regenerabil.

Principalele modificări propuse sunt următoarele:

- restrângerea obiectului legii la hidrogenul din surse regenerabile, prin eliminarea cotelor obligatorii aferente hidrogenului cu emisii scăzute de carbon, care nu au temei în Directiva (UE) 2023/2413 și ar impune operatorilor economici costuri de conformare nejustificate, cu modificarea corespunzătoare a titlului legii;

- actualizarea definițiilor și a domeniului de aplicare al Legii nr. 237/2023, în vederea corelării acestora cu prevederile Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 163/2022, aprobată prin Legea nr. 110/2026;
- modificarea calendarului de aplicare a cotelor intermediare privind utilizarea combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică în sectorul transporturilor, astfel încât obligațiile să devină aplicabile numai după operaționalizarea mecanismelor de certificare, trasabilitate și raportare, fără afectarea obiectivului de 1% pentru anul 2030;
- redefinirea domeniului de aplicare al obligațiilor aplicabile sectorului transporturilor, prin limitarea acestora la transportul rutier, având în vedere că pentru sectoarele aviației și transportului maritim se aplică în mod direct prevederile Regulamentului (UE) 2023/2405 (ReFuelEU Aviation) și ale Regulamentului (UE) 2023/1805 (FuelEU Maritime). Menținerea acestor sectoare în domeniul de aplicare al Legii nr. 237/2023 ar conduce la suprapunerea obligațiilor de conformare, raportare și verificare, precum și la riscul dublei sancționări a operatorilor economici;
- armonizarea metodologiei de calcul a cotelor cu prevederile Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată, inclusiv prin aplicarea multiplicatorilor și a regulilor de calcul prevăzute de cadrul european și de legislația națională;
- clarificarea competențelor Ministerului Energiei și ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei privind raportarea, verificarea și controlul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege, precum și utilizarea bazei de date a Uniunii Europene (UDB);
- extinderea modalităților prin care operatorii economici își pot îndeplini obligațiile legale, prin recunoașterea, în condiții egale de certificare și trasabilitate, a achiziției, importului, producției proprii, autoconsumului și transferurilor interne în cadrul operatorilor economici integrați;
- instituirea unui sistem unitar de raportare, verificare și control, bazat pe trasabilitatea loturilor și utilizarea bazei de date a Uniunii Europene (UDB);
- revizuirea regimului contravențional prin definirea faptelor sancționabile, stabilirea unor criterii de individualizare a sancțiunilor, introducerea unor plafoane maxime și a unui mecanism de actualizare periodică a valorilor amenzilor, în vederea asigurării unui cadru sancționator predictibil și proporțional;
- introducerea posibilității instituirii unor scheme de sprijin pentru producerea hidrogenului din surse regenerabile, sub forma contractelor bidirecționale pentru diferență sau a altor mecanisme cu efect economic echivalent, organizate prin proceduri concurențiale și cu respectarea normelor Uniunii Europene în materia ajutoarelor de stat; instituirea schemelor este condiționată de obținerea avizului consultativ al CNTEE Transelectrica S.A. cu privire la

impactul asupra adecvanței Sistemului Electroenergetic Național, emis în termen de cel mult 90 de zile, neemiterea în termen permițând continuarea procedurii, având în vedere consumul semnificativ de energie electrică asociat capacităților de electroliză;

- completarea cadrului normativ aplicabil infrastructurii hidrogenului, inclusiv prin extinderea unor dispoziții din OUG nr. 163/2022 la instalațiile de producere a combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică, instituirea obligației de elaborare a Codului tehnic al hidrogenului și actualizarea normelor privind garanțiile de origine;
- corelarea dispozițiilor referitoare la garanțiile de origine prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 163/2022 cu noile reguli privind certificarea și utilizarea hidrogenului din surse regenerabile.

2.3. Alte informații

Proiectul de act normativ nu face referiri la acest subiect.

Secțiunea a 3-a. Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

3.1. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu face referiri la acest subiect.

3.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ introduce, la art. 13[1] din Legea nr. 237/2023, posibilitatea instituirii unor scheme de sprijin pentru producerea hidrogenului din surse regenerabile, sub forma contractelor bidirecționale pentru diferență sau a altor mecanisme cu efect economic echivalent. Schemele se instituie prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Energiei, exclusiv pe baza unor proceduri de ofertare concurențiale, transparente și nediscriminatorii, cu respectarea normelor Uniunii Europene în materia ajutoarelor de stat, inclusiv, după caz, a obligațiilor de notificare sau de informare a Comisiei Europene potrivit art. 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și legislației naționale în domeniul ajutorului de stat. Proiectul nu instituie prin el însuși nicio măsură de sprijin și nu produce efecte asupra mediului concurențial anterior aprobării schemelor în condițiile legii. Caracterul concurențial al procedurilor de atribuire asigură selecția beneficiarilor în condiții de piață și minimizarea sprijinului acordat.

3.3. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ contribuie la creșterea predictibilității cadrului de reglementare aplicabil operatorilor economici implicați în producerea, furnizarea și utilizarea hidrogenului din surse regenerabile. Prin reeșalonarea calendarului de introducere a cotelor intermediare se elimină obligația aferentă anului 2026, având în vedere că mecanismele de certificare, trasabilitate și raportare nu sunt încă pe deplin operaționale. Totodată, actualizarea cadrului național în conformitate cu legislația Uniunii Europene reduce riscul unor interpretări neunitare și facilitează conformarea operatorilor economici.

Proiectul simplifică aplicarea obligațiilor prin recunoașterea, în condiții egale de certificare și trasabilitate, a producției proprii, importurilor, achizițiilor și transferurilor interne în cadrul operatorilor economici integrați. De asemenea, redefinirea domeniului de aplicare al obligațiilor

din sectorul transporturilor evită suprapunerea obligațiilor pentru operatorii economici din sectoarele aviației și transportului maritim.

Proiectul introduce cerințe suplimentare privind certificarea și trasabilitatea, necesare pentru respectarea legislației Uniunii Europene, însă acestea sunt însoțite de un cadru normativ mai clar și mai predictibil. Totodată, regimul sancționator este revizuit prin stabilirea unor criterii de individualizare, a unor plafoane maxime ale amenzilor și a unor garanții care asigură proporționalitatea sancțiunilor și sporesc securitatea juridică a operatorilor economici.

De asemenea, proiectul de act normativ propune relaxarea țintelor în sensul ca nu se mai instituie ținte suplimentare celor prevăzute de actele normative europene.

3.4. Impactul social

Proiectul de act normativ nu are un impact social direct asupra cetățenilor. Efectele sunt indirecte și rezultă din contribuția la dezvoltarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile și la atingerea obiectivelor de decarbonizare, cu beneficii pe termen lung asupra calității mediului și sănătății populației.

3.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ are un impact pozitiv asupra mediului prin consolidarea cadrului juridic necesar dezvoltării și utilizării hidrogenului din surse regenerabile, în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene privind decarbonizarea sectoarelor transporturilor și industriei. Măsurile propuse contribuie la facilitarea utilizării combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică și la creșterea predictibilității cadrului de reglementare necesar realizării investițiilor în acest domeniu.

3.6. Alte informații

Proiectul de act normativ nu face referiri la acest subiect.

Secțiunea a 4-a. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Proiectul de act normativ nu are impact direct asupra bugetului general consolidat. Eventualele scheme de sprijin prevăzute la art. 13[1] din Legea nr. 237/2023 se instituie ulterior, prin hotărâre a Guvernului, cu încadrarea în plafoanele prevăzute prin legile bugetare anuale, impactul financiar urmând a fi determinat la momentul instituirii fiecărei scheme, pe baza fișei financiare întocmite potrivit art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare. Proiectul prevede expres că schemele nu se finanțează prin contribuții colectate în facturile consumatorilor finali de energie electrică. Veniturile din amenzile contravenționale prevăzute de lege se fac venit la bugetul de stat, potrivit dreptului comun în materie contravențională, fără a putea fi estimate în acest stadiu.

Secțiunea a 5-a. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor

Aplicarea prevederilor prezentului act normativ necesită actualizarea și adoptarea actelor administrative cu caracter normativ emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, în condițiile prevăzute de lege, inclusiv aprobarea formatului unic de raportare și a

procedurii de verificare a îndeplinirii obligațiilor prevăzute de Legea nr. 237/2023, corelarea reglementărilor privind garanțiile de origine și raportarea cotelor, precum și elaborarea Codului tehnic al hidrogenului.

5.2. Impactul asupra legislației în vigoare

Proiectul de act normativ modifică și completează Legea nr. 237/2023 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 163/2022, în vederea alinierii cadrului normativ național la legislația Uniunii Europene și a asigurării aplicării unitare a acesteia.

5.3. Compatibilitatea cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de act normativ este compatibil cu legislația Uniunii Europene și are ca obiect actualizarea cadrului normativ național în vederea asigurării aplicării coerente a dispozițiilor europene în domeniul hidrogenului din surse regenerabile.

Prin modificările propuse se asigură corelarea Legii nr. 237/2023 și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 163/2022 cu prevederile Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413, precum și cu regulamentele delegate și de punere în aplicare adoptate în temeiul acesteia privind combustibilii din surse regenerabile de origine nebiologică.

Totodată, proiectul asigură corelarea cu Regulamentul (UE) 2023/2405 (ReFuelEU Aviation) și Regulamentul (UE) 2023/1805 (FuelEU Maritime), evitând suprapunerea obligațiilor naționale cu cele instituite prin acte ale Uniunii Europene direct aplicabile. Prin conținutul său, propunerea contribuie la îndeplinirea Jalonului 126 din Planul Național de Redresare și Reziliență.

Secțiunea a 6-a. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului

Proiectul de act normativ a fost elaborat cu sprijinul tehnic al Ministerului Energiei. În cadrul procedurii parlamentare, proiectul urmează a fi supus avizării Consiliului Legislativ și Consiliului Economic și Social, potrivit legii, precum și dezbaterii în comisiile permanente de specialitate, cadru în care pot fi consultate Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, CNTEE Transelectrica S.A. și organizațiile reprezentative ale operatorilor economici din lanțul valoric al hidrogenului.

Secțiunea a 7-a. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea

Proiectul de act normativ nu face referiri la acest subiect.

Secțiunea a 8-a. Măsuri de implementare

Implementarea prevederilor prezentului act normativ se realizează de către Ministerul Energiei și Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, potrivit competențelor stabilite prin lege, prin exercitarea atribuțiilor privind raportarea, verificarea, monitorizarea și controlul obligațiilor prevăzute de cadrul legal.

Față de cele expuse, a fost elaborată prezenta propunere legislativă.

INIȚIATORI

BURDUJA SEBASTIAN-IOAN, DEPUTAT PNL